

Skolbiblioteken i biblioteksplanerna 2015

Kommunala bibliotek

National Library
of Sweden

Omslagsbild: Folkbiblioteket i Arjeplog. Foto: Elisabet Ahlqvist
Publikationen kan kopieras fritt. Vid citering uppge källa Kungliga biblioteket.

Ett särskilt tack till Nordmalings kommun som tillåtit att vi visar deras material i bilagan.

Skolbiblioteken i biblioteksplanerna 2015, Dnr 6.7-2015-1014

Förfrågningar: Cecilia Ranemo, KB tel. +46 (0)10-709 36 39
Kungliga biblioteket, Box 5039, 102 41 Stockholm, Sweden, e-post: biblioteksstatistik@kb.se
biblioteksstatistikportalen: <http://bibstat.libris.kb.se/reports>
webb: <http://www.kb.se/bibliotek/Statistik-kvalitet/>
informationsblogg: <http://biblioteksstatistik.blogg.kb.se/uppdrag-planer/>
kontaktregister till bibliotek: <http://biblioteksdatan.kb.se/libdb>

Folkbiblioteket i Knivsta. Foto: Elisabet Ahlqvist

Biblioteksplanernas roll

En av de främsta anledningarna till att kravet på kommunala biblioteksplaner kom till var att skolbiblioteken många gånger var eftersatta i landets kommuner.

I förarbetena till båda årgångarna av bibliotekslagen står att läsa att lagstiftarnas intentioner var att förbättra skolbiblioteksområdet.

”Utmaningarna på skolbiblioteksområdet har återverkningar på de till allmänheten riktade traditionella folkbiblioteksverksamheterna som kommunerna och det allmänna biblioteksväsendets övriga intressenter också måste förhålla sig till och

bemästra. Det ligger nära till hands att ta behoven av en mer utvecklad skolbiblioteksverksamhet till utgångspunkt för ett förnyat övervägande av de förslag som väckts att kommunerna skall upprätta planer för biblioteksverksamheterna.” (DS 2003:66)

År 2011 fick KB i uppdrag i sin instruktion att följa hur de kommunala biblioteksplanerna är utformade och hur de används. Sedan 2013 innehåller också den nya [bibliotekslagen](#) detta uppdrag:

”17 § Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

18 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet.

Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.”

I bibliotekslagen är också kravet om skolbibliotek inskrivet:

”10 § Enligt 2 kap. 36 § skollagen (2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek.”

Bibliotekslagen är en ramlag och därför innehåller den inte uppgifter i detalj. Det öppnar för olika tolkningar och de kommunala biblioteksplanerna i landet ser därför mycket olika ut på grund av det kommunala självstyret. Vad som dock står klart är att lagstiftarnas intentioner varit att skolbiblioteken, folkbiblioteken så väl som all annan kommunal biblioteksverksamhet bör ingå i de kommunala biblioteksplanerna för att gynna en ökad resurssamordning och utjämna resurstillgången.

Biblioteksplanerna ska, som lagstiftarna uttrycker det ”ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning, i den omfattningen att medborgarens förutsättningar att påverka huvudmannens intentioner för biblioteksverksamheten gynnas.” (Ds 2003:66)

En ibland eftersatt skolbiblioteksverksamhet kan vara i behov av stöd från andra delar av bibliotekssystemet. Resurssamordning är särskilt viktigt för biblioteksverksamheten för barn och unga i kommunerna eftersom de är en prioriterad grupp enligt bibliotekslagen och i behov av att flera olika bibliotekstyper samverkar för att täcka in alla deras behov.

Biblioteksplaner är också en viktig förutsättning för att samverkan biblioteken emellan ska få en tydlighet som bidrar till god tillgänglighet och effektivt resursutnyttjande för alla typer av användare.

Tanken med biblioteksplaner

Läser man gamla och nya utredningen, propositionen och lagen kan det sammanfattningsvis konstateras att paragrafen om biblioteksplaner har antagits för att uppnå följande:

1. Alla kommuner och landsting ska ha en politiskt antagen biblioteksplan.
2. Biblioteksplanen är en separat handling.
3. Kommunala biblioteksplaner bör innehålla folkbibliotek, skolbibliotek och medieförsörjningen mellan andra kommunala institutioner eller biblioteksverksamheter.
4. De landstingskommunala planerna bör innehålla den regionala biblioteksverksamheten såväl som sjukhusbibliotek, folkhögskolebibliotek och olika typer av medieförsörjning och medieplanering.
5. Samarbeten på kommunal och regional nivå med andra bibliotekstyper bör vara beskrivna både i de kommunala och landstingskommunala biblioteksplanerna.
6. Biblioteksplanerna bör ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning på sådan nivå att medborgarens förutsättningar att påverka huvudmannens överväganden gynnas.
7. Biblioteksplanerna bör vara uppföljningsbara och kopplade till bibliotekslagen.
8. Alla offentliga bibliotekstyper bör eftersträva samverkan på kommunal, regional och statlig nivå.

Läs mer i tidigare skrifter och rapporter om biblioteksplaner och relaterade ämnen:

[Biblioteksplanernas aktualitet 2015](#)

[Bibliotek 2014](#)

[Hinder för biblioteksplaner 2014](#)

[Biblioteksplan 2.0](#)

[Nyckeltal 1.0](#)

[Barnen i planerna 2012](#)

[Bibliotekens planer 2012](#)

Räcker det inte med kulturplaner?

Nej. Vad som naturligtvis är utmärkt att göra är att knyta biblioteksplanen till kulturplanen, såväl den kommunala som den regionala. Regeringen har särskilt tagit upp denna frågeställning i propositionen till den nya bibliotekslagen:

”Regeringen instämmer i att det kan vara rimligt att samordna arbetet med biblioteksplanerna med arbetet med de regionala kulturplanerna. Det innebär dock inte att det lagstadgade kravet på att landstingen ska anta särskilda biblioteksplaner bör utgå. Skälet för det är främst att planeringen av biblioteksverksamheten riskerar att bli alltför översiktlig om den integreras i de allmänna kulturplanerna.” (Prop. 2012/2013:43)

”Mot bakgrund av att vissa remissinstanser har påpekat att promemorians formulering kunde orsaka oklarheter kring vilket planinstrument som avses, är regeringens förslag dock att lydelsen ”planer för sin biblioteksverksamhet” byts ut mot ”biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet”. På så vis framgår det tydligare att vad som avses är en separat plan för just biblioteksverksamheten.” (Prop. 2012/13:147)

Kartläggningens genomförande

Den här skriften baseras på en kartläggning av förekomsten av skolbibliotek i biblioteksplanerna. Kartläggningen är gjord utifrån de 112 biblioteksplaner (39 procent av kommunerna) som var aktuella under kartläggningsperioden, det vill säga de hade start- och slutdatum som gäller under år 2015.

I medeltal gäller de biblioteksplaner som är aktuella just nu under en treårsperiod.

Anledningen till att kartläggningen begränsats till aktuella planer är helt enkelt därför att de äldre biblioteksplanerna troligen ändå inte alltid påverkar arbetet så mycket i de kommuner som saknar uppdaterad biblioteksplan.

KB har sammanställt en lista på webben med länkar till alla kommunala biblioteksplaner. Kartläggningen baseras på de biblioteksplaner som kunde nås via webben 1–5 oktober 2015.

Adressen till länklistan är:

<http://biblioteksstatistik.blogg.kb.se/uppdrag-planer/>

Det bör noteras att det finns kommuner som tagit ett kommunalt beslut om att planen fortsatt ska gälla även efter det slutdatum som står i den utan att uppdatera dokumentet på sin webbplats med nytt årtal. I de fall som dessa beslut kommit KB till kännedom har detta korrigerats i redovisningen.

Hcf Barn

Haninge kulturhus. Foto: Vera Almström

Skolbiblioteken i planerna

Om inte skolbiblioteken finns med i biblioteksplanerna, hur prioriterade kan de då vara i kommunerna?

Kartläggningen utgick från fem frågeställningar. Eftersom det gjordes en kvalitativ bedömning av varje mät punkt vid genomläsningen av biblioteksplanerna är måtten inte exakta, men det räcker ändå för att man ska få en uppfattning om hur detaljerat landets kommuner väljer att aktivt planera sin skolbiblioteksverksamhet på central nivå med biblioteksplanen som styrande dokument.

1. Går det att utläsa vilka skolbibliotek som finns inom kommunen i planen?
2. Går det att utläsa vilken bemanningsgrad som skolbiblioteken har/kommer att ha?
3. Går det att utläsa vilken samverkan som finns mellan skol- och folkbibliotek, eller vilken som planeras?
4. Anges det vilken förvaltning som ansvarar för skolbiblioteken?
5. Finns det eller finns det inte några mål eller beskrivna arbetssätt för skolbiblioteksverksamheten i biblioteksplanen?

Olika lösningar

Kommunerna i Sverige ser organisatoriskt mycket olika ut och detta påverkar naturligtvis hur man både hanterar de kommunala biblioteksorganisationerna och går till väga när man skriver biblioteksplaner.

Vanligtvis är det personer vid det kommunala folkbiblioteket som får i uppdrag att samordna arbetet med att sammanställa en biblioteksplan. Dessa personer har oftast inte **befogenhet** att detaljplanera skolbiblioteksverksamheten eftersom den i de flesta kommuner ligger under en annan förvaltning och nämnd än vad folkbiblioteksorganisationen gör. Kanske har de heller inte alltid rätt kompetens.

I stort sett finns det tre olika lösningar i kommunerna:

1. All skolbiblioteksverksamhet sköts av personal som är anställd vid folkbiblioteket och man använder samma bibliotekskatalog för allt bestånd.
2. Folk- och skolbiblioteksverksamheten ligger på helt olika förvaltningar och man har skilda bibliotekssystem.
3. Vissa skolbibliotek eller skolbiblioteksfunktioner sköts på uppdrag av folkbibliotekets personal, dessa skolor betalar för tjänsten.

Göteborg stad beskriver problematiken med skilda förvaltningar i sin biblioteksplan:

”Eftersom stadens biblioteksverksamhet hanteras av flera olika huvudmän och har olika inriktning som skolbibliotek och folkbibliotek är det inte självklart att de olika huvudmännen formulerar samma mål för sin biblioteksverksamhet. Trots detta finns i detta förslag till biblioteksplanen ett antal målbilder formulerade. Målbilderna berör främst stadens folkbibliotek men kan i tillämpliga delar också gälla för andra bibliotekstyper. Även en gemensam verksamhetsidé för folkbiblioteken har utarbetats i staden.”

Ett exempel på en biblioteksplan där både folk- och skolbiblioteken omnämns och planeras tillsammans är [Gullspång](#). De har inrättat en skol- och kulturschef som kan samordna både med folkbibliotekspersonalen och rektorerna. Detta har underlättat framtagandet av en gemensam biblioteksplan.

Överblick

Det framgår av många biblioteksplaner att de personer som skrivit planen inte har en överblick över hur skolbiblioteksverksamheten ordnas på alla skolor.

Endast en fjärdedel av de aktuella biblioteksplanerna identifierar skolbiblioteken vid namn eller via antalsbeskrivningar.

Det går därför inte att utläsa om alla elever har tillgång till skolbiblioteksverksamhet eller om det bara finns på någon eller några skolor.

I de kommuner där varje enskild rektor är ansvarig för skolbiblioteksverksamheten på den egna skolan konstateras ofta i skrivningarna i biblioteksplanen att det är ”skiftande nivå” på skolbiblioteken i kommunen.

Eftersom kravet på att kommunerna ska ha en skolplan tagits bort finns det heller inte alltid sådana som kan garantera alla elevers tillgång till skolbibliotek och att skollagen efterlevs.

Att de största kommunerna inte nämner alla skolbibliotek vid namn är naturligt, men generellt sett innehåller inte heller de kommunala biblioteksplanerna uppgifter om antalet skolbibliotek som finns i kommunen. Gränserna för vad som är ett skolbibliotek är otydliga. Är några bokhyllor med böcker utan bemanning skolbiblioteksverksamhet?

Problematiken ligger många gånger i att kommunerna/skolhuvudmännen räknar att det finns skolbibliotek på skolorna trots att de inte är bemannade eller att det görs något nyförvärv till bestånden. Avsaknaden av bemanning gör att det heller inte finns någon skolbiblioteksverksamhet att planera. Elevernas användning av medierna sker utan de tillhörande aktiviteter som ett bemannat skolbibliotek kan bistå med.

Det är också svårt att få en överblick över elevernas tillgång till skolbibliotek i kommunerna, även om det är beskrivet, eftersom tjänster och biblioteksenheter delar sig till olika skolor. Ett

exempel på hur en mindre kommun (Osby) organiserar skolbiblioteksverksamhet:

”Skolbiblioteken på grundskolan består av sex enheter: Hasslarödsskolan, Klockarskogsskolan, Örkenedskolan, Parkskolan, Killeberg, och Visseltofta. På Klockarskogsskolan och Visseltoftaskolan bedrivs idag ingen skolbiblioteksverksamhet. Killeberg är ett integrerat folk- och skolbibliotek där folkbiblioteket står för skolbiblioteksverksamhet fem timmar/vecka. De tre återstående skolbiblioteken har idag en skolbibliotekarietjänst och en lärarbibliotekarietjänst. Skolbibliotekarien fördelar sin heltid på Hasslarödskolan, Örkenedskolan och Parkskolan.”

Det finns två kommuner med aktuella biblioteksplaner som skriver att alla kommunala skolor i kommunen har tillgång till skolbibliotek med utbildad personal, [Svedala](#) och [Vellinge](#).

Skolbiblioteksplaner

I några kommuner har man löst problematiken med att de olika bibliotekstyperna hör till olika förvaltningar genom att biblioteksplanen hänvisar till en separat skolbiblioteksplan. Eller att det står i biblioteksplanen att det vore bra att skapa en skolbiblioteksplan.

Det är dock inte alltid som de två planerna är synkroniserade så att en generell resurssamordning inom hela kommunens mediebestånd kan realiseras.

”Folkbiblioteksplaner”

I och med att det ofta är folkbiblioteket som samordnar framtagandet av biblioteksplanen i kommunen är skrivningarna i planerna vanligen skrivna utifrån folkbibliotekets perspektiv (folkbiblioteket omskrivs som biblioteket till skillnad från skolbiblioteken) och skolbiblioteken omnämns i en separat del i slutet av plandokumentet, ofta mer beskrivande än planerande:

”I Hofors kommun finns det idag fyra stycken grundskolor. Det är Lillåskolan, Värnaskolan, Petréskolan och Solberga skola. Med stor variation

och kvalitet finns det skolbibliotek på dessa enheter. Gymnasieskolan, Björkhagsskolan, har sedan 2012 skrivit ett avtal där huvudbiblioteket fungerar som skolbibliotek.”

”(Kil) På Sannerudsskolans högstadium, finns ett skolbibliotek som är ett bibliotek i ordets rätta bemärkelse. Det är bemannat, det har öppet under skoldagen och litteraturen finns registrerad i en sökbar katalog. Systemet kallas Bibliomatic, men är inte kopplat till folkbibliotekets katalog. På övriga skolor finns bokrum, vars mediebestånd i bästa fall är registrerade i en enkel kortkatalog. Utlåningssystemet är oftast Detroitssystemet, dvs. kort och ficka, men även en anteckningspärm kan förekomma. Sökmöjligheterna är små eller obefintliga. Klasslärarna ansvarar för att eleverna får tillfälle att använda mediebeståndet. Alla skolor har en biblioteksbudget kopplad till elevantalet.”

Det finns också några kommuner där det är uttalat i biblioteksplanen att den endast berör folkbibliotekets verksamhet.

Uppföljningsbara mål

Få av de aktuella biblioteksplanerna innehåller målformuleringar för skolbiblioteken och ännu färre biblioteksplaner innehåller uppföljningsbara mål för skolbiblioteken eller information om att målen i planen ska följa upp.

Det framgår av kartläggningen att endast en fjärdedel av kommunerna med aktuell biblioteksplan har något eller några mål för skolbiblioteksverksamheten i biblioteksplanen.

Ett gott exempel på en biblioteksplan som innehåller uppföljningsbara mål för skolbiblioteket finns bland annat i [Nordmaling biblioteksplan](#) (se bilaga 1).

Skolbibliotekens bemanning

År 2014 fanns det drygt 763 kommunala enskilda skolbibliotek som har minst 20 timmar i vecka avsatt bemanning för skolbiblioteksverksamhet.

Totalt sett finns det ca 6000 skolenheter i Sverige, en skola består ofta av flera enheter, men uppskattningsvis finns det ca 4000 skolor på grund- och gymnasienivå.

Ungefär hälften av landets elever har inte tillgång till ett skolbibliotek som har minst 20 timmars avsatt bemanning per vecka. Även om det finns organiserade medier som är sökbara på skolorna som räknas som ett skolbibliotek, är bemanningen ofta så låg att eleverna i praktiken endast har tillgång till skolbiblioteksverksamhet några timmar i veckan.

Nivån på bemanningen på gymnasiebiblioteken är vanligen något högre än på grundskolebiblioteken.

Av kartläggningen framgår att en femtedel av de aktuella biblioteksplanerna nämner något om omfattningen av bemanningen på skolbiblioteken.

Men uppgifterna gäller vanligen bara de skolor som har tillgång till ett skolbibliotek som folkbibliotekets personal på något sätt bemannar och det ger därför inte en total bild av hur bemanningssituationen ser ut på skolbiblioteken i kommunen.

Det är också relativt vanligt att det står inskrivet i biblioteksplanerna som nämner bemanningen på skolbiblioteken att nivån är eftersatt och borde ökas.

Integrerade skolbibliotek

Totalt sett är 456 kommunala biblioteksserviceställen integrerade folk- och skolbibliotek. Av det följer att det finns totalt sett drygt 1200 gatuadresser i Sverige som i någon form har bemannad kommunal skolbiblioteksfunktion.

Integrering innebär att servicestället har båda funktionerna, det vill säga, fungerar som ett traditionellt folkbibliotek samtidigt som det ger särskild service till eleverna för att de ska kunna uppnå sina utbildningsmål.

Det är tämligen vanligt i mindre kommuner att integrerade folk- och skolbibliotek ligger i eller i

anslutning till en skolbyggnad och skolbiblioteksfunktionen har då vanligtvis 0,5 årsverken avsatt för denna.

I 90 kommuner i Sverige saknades helt fristående skolbibliotek som har minst 20 timmars avsatt bemanning år 2014.

Folkbibliotek säljer tjänster

”Skollagen, SFS 2010:800: 36 § Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.”

I och med att kravet om alla elevers rätt till tillgång till skolbibliotek blev lagstadgat har det blivit allt mer vanligt att skolor köper skolbibliotekstjänster av folkbiblioteken.

År 2014 sålde folkbiblioteken i 131 kommuner bibliotekstjänster för drygt 69 miljoner kronor. Hela det beloppet är inte nödvändigtvis skolbibliotekstjänster, men det rör sig ändå om omfattande verksamhet.

De typer av tjänster som säljs till skolor är vanligen bokprat, bibliotekskunskap, sortering och organisering av folkbibliotekets medier till och på skolbiblioteken.

Det kan finnas en risk med att folkbibliotekens redan hårt ansträngda personal också ska sköta skolbiblioteksfunktioner. Risken ligger i att andra folkbiblioteksuppgifter kan bli eftersatta.

Detta problem har nu löst sig i Vellinge kommun efter att kommunen inrättat skolbibliotek. Folkbibliotekets personal får numer tid att satsa på barn i förskoleåldern vilket beskrivs i deras biblioteksplan:

”Efter tillkomsten av skolbiblioteken har folkbiblioteken fått möjlighet att utöka verksamheten för barn i förskoleåldern. Det är viktigt att första kontakten med biblioteken kommer i tidig ålder eftersom språkutveckling och läsvanor grundläggs när barnen är små.”

Samverkan folk- och skolbibliotek

Samverkan mellan folk- och skolbibliotek tenderar att dels stärka den samlade kommunala medieförsörjningen såväl som att de olika bibliotekstypernas olika roller och ansvar blir tydligare.

Kartläggningen visar att samverkan mellan folk- och skolbiblioteken på något sätt är beskriven i hälften av de aktuella biblioteksplanerna.

Det går dock inte att säkert säga att samverkan inte förekommer i de andra kommunerna, men det går inte att utläsa att det finns någon via biblioteksplanen.

I de kommuner som personalen på skolbiblioteken är anställda via folkbiblioteket förekommer samordningsfördelar i skrivningarna i biblioteksplanen som annars inte beskrivs. Ett exempel på detta är när beståndet flyter fritt mellan alla skolbibliotek och folkbiblioteket genom regelbundna transporter.

Kommungemensam katalog

Generellt sett är det så att de kommuner som har kommungemensam bibliotekskatalog där alla bibliotekstyper ingår tenderar att ha lättare att samplanera verksamheten mellan folk- och skolbiblioteken i sina biblioteksplaner.

Vem är ansvarig för vad?

Eftersom det inte alltid är uttalat i biblioteksplanerna vilka nämnder och förvaltningar som ansvarar för olika delar av den kommunala biblioteksverksamheten riskerar uppgifter att ”hamna mellan stolarna”. Det är många förvaltningar som på olika sätt berör kommunal biblioteksverksamhet, t.ex. :

- Barn och ungdom
- Kultur och fritid
- Teknik och teknisk infrastruktur
- Vård och omsorg
- Utbildning, skola

- Social
- Samhällsbyggnad

Till exempel så berör läsfrämjande verksamhet för grundskoleelever vanligen flera förvaltningar på olika sätt.

Två av fem aktuella biblioteksplaner innehåller information om vilken nämnd/ förvaltning som skolbiblioteken tillhör.

Förbättringar för skolbiblioteken

Skolbiblioteksverksamheten i kommunerna skulle gynnas av att skolbiblioteken på ett mer ingående sätt skulle komma att ingå i de kommunala biblioteksplanerna.

För att underlätta införandet av skolbiblioteken i fler biblioteksplaner krävs troligen att samordningen av biblioteksplanarbetet sker på en högre nivå i de kommuner som har olika bibliotekstyper i skilda förvaltningar.

Ett kommungemensamt bibliotekskatalogsystem verkar underlätta inköp, nyförvärv och titelbestånd, detta skulle också ge en bättre överblick över kommunens totala mediebestånd och möjligheter att samverka kring de samlade medieresurserna.

En central samordning av skolbibliotek skulle kunna leda till att ett rikare utbud av klassuppsättningar kunde cirkulera istället för att alla köper och sitter på samma titlar. I de få kommuner som har någon form av skolbibliotekscentral kan det kommungemensamma titelbeståndet utnyttjas mer effektivt.

Om ett generellt belopp för nyinköp av medier per elev, eller liknande mått, är inskrivet i den kommungemensamma biblioteksplanen skulle det troligen utjämna skolbiblioteksverksamheten mellan olika skolor.

Skolbibliotekets personal skulle kunna stärkas i sin roll om det stod inskrivet i biblioteksplanerna att de ska ingå i arbetslagsmöten på skolorna och delta i den pedagogiska planeringen.

Rektorerna skulle känna en trygghet om skolbiblioteksfunktionen var tydligt utstakad genom målen för verksamheten i biblioteksplanerna.

Om skolbiblioteken var planerade i biblioteksplanerna skulle lagstiftarnas intentioner uppfyllas. Skolbibliotekens mål i biblioteksplanerna behöver förtydligas för att de ska ”ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning, i den omfattningen att medborgarens förutsättningar att påverka huvudmannens intentioner för biblioteksverksamheten gynnas.”

Sammanfattning av kartläggningen

1. En fjärdedel av de aktuella biblioteksplanerna identifierar skolbiblioteken i kommunen vid namn eller via antalsbeskrivningar.
2. I en av fem aktuella planer går det att utläsa vilken bemanningsgrad som skolbiblioteken har.
3. I hälften av de aktuella planerna går det att utläsa hur samverkan sker mellan skol- och folkbibliotek.
4. I två av fem aktuella planer står det vilken förvaltning/nämnd som ansvarar för skolbiblioteken.
5. En fjärdedel av de aktuella biblioteksplanerna innehåller några mål eller beskrivna arbetsätt för skolbiblioteksverksamheten.

Bilaga I: Exempel på skolbiblioteksmål i [Nordmalings biblioteksplan](#) samt bilagd läsfrämjandeplan.

5.3 Skolbibliotekets mål

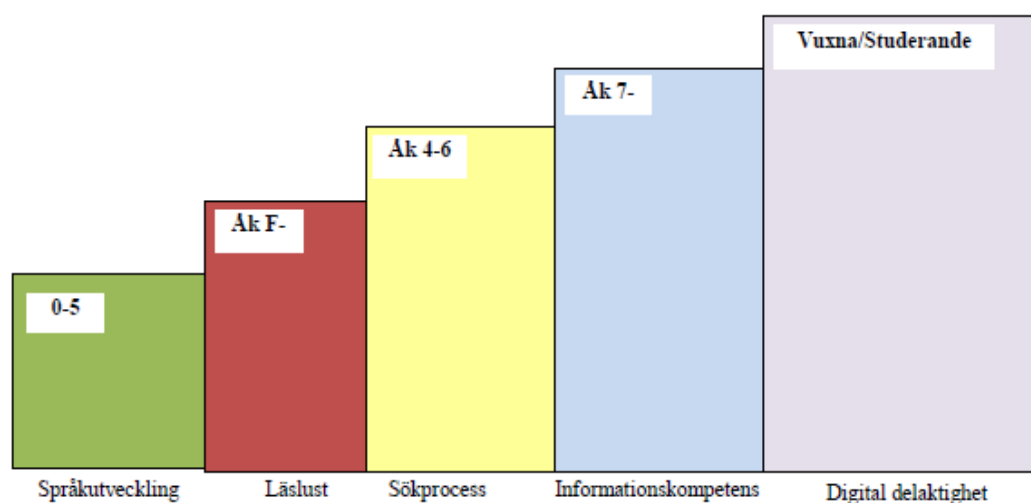
Mål	Strategi	Uppföljning
Stödja skolans utbildningsmål och elevernas lärande	<ul style="list-style-type: none"> Bibliotekspersonal och pedagoger planerar tillsammans för att biblioteket ska fungera som en resurs i skolarbetet 	Skolbibliotekarien deltar i minst 2 möten/termin tillsammans med pedagoger
Öka läslusten och intresset för litteratur	<ul style="list-style-type: none"> Genomföra aktiviteter i kunskapsstegen som är kopplade till läslust och litteratur. T.ex. Bokprat och andra läsfrämjande aktiviteter och arrangemang. 	Antal genomförda läsfrämjandeaktiviteter
Grundlägga, utveckla och fördjupa informationskompetens hos elever och pedagoger.	<ul style="list-style-type: none"> Genom aktiviteter i kunskapsstegen som är kopplade till informationskompetens. T.ex. undervisning i informationssökning och källkritik, MIK (Medie- och informationskunskap), 	Alla pedagoger erbjuds undervisning. Alla elever deltar i undervisning enligt kunskapsstegen.
Kulturupplevelser	<ul style="list-style-type: none"> Arrangera olika former av kulturupplevelser för kommunens skolelever i alla årskurser 	Antal arrangemang i bibliotekets regi/år

Kunskapsstegen

Vägen till läslust och informationskompetens - bibliotekets roll i lärandet i Nordmalings kommun

Biblioteket ska verka för att:

- Öka barns och ungdomars läslust, läskunnighet och läsförståelse
- Öka barns, ungdomars och vuxnas förmåga att söka, värdera och använda information
- Öka möjligheten för ovana Internetanvändare i alla åldrar att aktivt ta del av samhällets digitala tjänster

Målgrupp	Mål	Verksamhet	Övergripande ansvar
Åk 7-9	<p>Eleven ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - bibehålla och utveckla sin läslust - utveckla sin informationskompetens 	<p>Läsinspirerande aktiviteter t.ex. bokprat, boksamtal, läs- och skrivprojekt</p> <p>Information till elever och lärare om böcker och andra medier anpassade till individuella behov som läs- och skrivsvårigheter eller funktionsnedsättning.</p> <p>Bokpresentation för lärare</p> <p>Informera om och tillhandahålla böcker på andra språk än svenska för att stärka flerspråkiga elevers språkutveckling.</p> <p>Främja elevers inflytande och delaktighet, t.ex. bokurval och biblioteksmiljö</p> <p>Handledning i informationssökning i anslutning till de ämnen som eleverna arbetar med genom att</p> <ul style="list-style-type: none"> - använda de databaser man når via bibliotekets hemsida - använda olika sökmetoder på Internet - jämföra och kritiskt granska fakta från olika källor 	Skolbibliotek Skola Bibliotek

Huvudmål Förskola/skola/bibliotek i samverkan: Eleverna skall när de lämnar årskurs 9 vara så förtrogna med biblioteket att de kan utnyttja det för alla sina syften – upplevelseläsning, bildningssträvande och informationssökande.

**All övrig information, rapporter och länkar till
biblioteksplanerna finns på:**

<http://biblioteksstatistik.blogg.kb.se/uppdrag-planer/>

National Library
of Sweden